

Keşfettim, ama teşhis edemedim

S.A. rumuzlu okuyucumuz: “Mesnevî-i Nûriye'nin 202. sayfasında Üstad Hazretlerinin, ‘Keşfettim, ama teşhis edemedim’ dediği latîfe nedir?”

Bahsettiğiniz bölümde, Üstad Hazretleri: “İnsanda öyle bir latîfe, öyle bir hâlet vardır ki, o latîfe lisânıyla her ne suâl edilse—velev ki fâsık da olsun—Cenâb-ı Hak, o latîfeye hürmeten o matlûbu yerine getirir. O latîfe pek uzaktan bana göründü ise de, teşhis edemedim”¹ diyerek, fâsık da olsa insanda duâların makbul olmasına vesîle olan bir “latîfe ve hal lisanının” bulunduğundan bahseder.

Hazret-i Üstad duânın sırları ile ilgili telif ettiği Yirmi Dördüncü Mektûbun Birinci Zeylinde ise, duâ nevîlerini nazara verir. Burada duâların; 1-Iztırar ve çâresizlik derecesine gelmesi halinde, 2-Fitrî ihtiyaca tam uygun olması halinde, 3-İstidat ve kabiliyet lisânı ile istenilmesi halinde, 4-Sâfî ve hâlis kalbin lisânıyla yalvarılması halinde “ekseriyet-i mutlak ile makbul” olduğunu beyan eder. Bedüzzaman, medeniyet hârikaları denilen teknolojik gelişmeleri de, bu nevî duâların makbûliyetine misal gösterir.² Yine Sözler’de aynı duâ lisanlarına “hal dilini” de ekleyerek, bu lisanlarla yapılan duâlar için, “Cevâd-ı Mutlak’ın isim ve unvânına müteveccih olduğundan, kabûle mazhariyeti ekseriyet-i mutlakadır.” der.³

Demek Hazret-i Üstad Mesnevî-i Nûriye’de çekirdek halinde bahsettiği duâ ile ilgili latîfeyi, Mektûbât’ta ve Sözler’de; 1-Çâresizlik lisânı, 2-Gerçek ihtiyaç lisânı, 3-Kabiliyet lisânı, 4-Hal lisânı ve 5-Sâfî kalp lisânı olarak beş ayrı lisan şeklinde açmış bulunmaktadır.

Dipnotlar:

1- Mesnevî-i Nûriye, s. 202;

2-Mektûbât, s. 290;

3- Sözler, s. 287, 288